

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm XLVII. Constitutis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

S V M M A R I V M.

1. *Si petitioni actoris ius commune resistat, cogitur is exponere causam petitionis suæ.*
2. *Professus vnus monasterij si transferatur ad aliud, vel in alterius Monasterij Abbatem assumatur, ipso facto amittit vocem seu ius suffragij in prioris monasterij Capitulo.*
3. *Religiosus, qui professionem edidit cum stabilitate loci, de iure communi & ordinario non potest cogi ad transitum ad aliud monasterium.*
4. *Si vnum Monasterium sine Prioratu ab altero monasterio dependeat, eius subiectum sit, ita vt vnum illorum proprium ac stabilem Conuentum non habeat, sed dependenter ab altero. Monachi & Prior Conuentualis illius locum habebunt in Capitulo principalis monasterij, & ad electionem Prelati vocandi sunt. Secus est, si vtrumq; distinctum Corpus seu Conuentum efficiant.*
5. *Regularis professo neque gratuita concessione potest reservari ius suffragij in duobus monasterijs.*

quille: Prima, quæ satis in textu c. exprimitur. Quia electio protrahitur, siue negotium electionis interruptum. Nam post publicam scrutiny, & factam collationem, creditibile est Electores dissoluisse Conuentum, & ad alia diuertisse. Ita Ioan. Andr. hic.

Alteri causa reddi potest. Quia Præpositi consensus absolute requisitus fuit, quasi electio ex parte eligentium peracta fuisset: Quamobrem peccatum fuit circa ordinem processus, adeoque in forma electionis, cum prius electionis decretum formandum & publicandum sit, quam electus electioni, tanquam de se factæ consentiat. Ita docet Anton. hic n. 2. & Innoc. in fine, his verbis: *Antequam esset electio in Capitulo publicata, consensus electioni, ac si facta esset: & sic non fuit seruata forma.* Non item contra processum electionis peccatum fuisset, si Præpositus consentisset electioni vt faciendæ, seu potius rogatus, aperuisset mentem suam, si eligeretur canonicè, quod repugnare non vellent, vt supra dixi, & tradit idem Innoc. licet dubitet Abb. antiq. hic. Videri possunt quæ dicam in c. quàm sit 6. hoc tit. in 6.

CAPITVLVM XLVII

Constitutis.

PARAPHRASIS.

Duorum Monasteriorum Abbates, missis Procuratoribus ad Sedem Apostolicam, petierunt rescindi electionem Abbatis Monasterij Fiscanensis, eo quòd, ipsis contemptis, seu non vocatis, peracta esset. Cum autem Procuratores causam exprimere iussi essent, ob quam ius suffragij in eo Monasterio dictis Abbatibus competere, ea allegata fuit, quòd olim, cum ex eo Monasterio assumpti essent ad Monasteriorum suorum abbatias, Abbas & Conuentus Monasterij Fiscanensis specialiter illis concesserint, vt in Capitulo eiusdem Monasterij vocem, seu ius suffragij haberent. Hanc rationem friuolam reputans Honorius III, super hoc duobus Abbatibus illis perpetuum silentium imponis.

NOTANDVM I. Si petitioni Actoris, ius commune resistat, cogitur is exponere causam petitionis suæ, vt hic apparet, & in c. 1. de officio Vicarij. Quare si vel nullam causam exprimere possit, vel ineptam exprimat, vt hic, reijcitur eius petitio, siue libellus. Etenim in proposito casu, cum ius electionis ad Collegium seu Capitulum spectet, iuxta c. 1. hoc tit. Ideo nullus qui è Collegio seu Capitulo non est, ius suffragij seu electionis vindicare sibi potest, nisi ex causa aliqua, siue titulo speciali. Consentit c. Cumana 50. hoc tit.

NOTANDVM II. Professus vnus Monasterij, si transferatur ad aliud Monasterium, vel in alterius Monasterij Abbatem assumatur, ipso facto amittit vocem seu ius suffragij in prioris Monasterij Capitulo. Ita hic docent omnes DD. & admonet Ioan. Andr. ad marg. huius c. relatus, id diligenter, quia

quia experientia constat, sæpissimè Monachos vocatos ad alia Monasteria, hac de re dubitare. Sed dubium nullum esse debet, cum habeamus expressam iuris decisionem, & cõmunem DD. consensum. Ratio est: quia per eam translationem ad aliud Monasterium efficitur, vt nullam communionem habeat cum priore Monasterio, ait Abb. hic not. 2. & sumitur ex c. vlt. de relig. domibus, vbi Concil. generale Lateran. sub Innoc. III. ait; *Prohibemus, ne quis in diuersis Monasteriis locum Monachi habere presumat.*

3 Corollarium. Religiosus, qui professionem edidit cum stabilitate loci, siue in ordine ad certum Monasterium, non potest cogi ad transitum in aliud Monasterium, spectato communi & ordinario iure, prout inter alios docuit Nauarr. comment. 4. de Regul. n. 22. verf. *Ex prædictis desumitur ratio.* Nam per professionem specialiter factus est proprius eius Monasterij filius, ei que tanquam pars, siue membrum incorporatum: ergo inde imperio Abbatis auelli non potest; auelleretur enim ab obedientia, quam vouit, seu professione, quam edidit. Et hæc quidem in not. 2. tradita doctrina extra controuersiam est, si Monasteria sint gubernata per se, siue sub diuersis, & inter se non subordinatis Superioribus, seu Prælatis constituta.

4 Sed QVÆSTIO est; Quid si vnum Monasterium, siue Prioratus ab altero Monasterio dependeat, ei que subiectum sit, iuxta c. 1. de priuileg. in 6. potestne Monachus, siue Professus vtriusque iura participare? Respondeo, cum Gl. in cit. c. 1. ver. dependere, cum sua addit. Ioan. Monacho ibid. Ioan. Andr. in suprâ cit. c. vlt. de religiof. domibus; In primis in hac re attendendum esse ad consuetudinem cuiusque loci: Sin autem de communi iure quæstio mota sit; tum inspici debet, atque distingui, quanta sit subiectio vnus Monasterij erga alterum. Si enim Abbas superior, seu principalis arbitratu suo collocet ibi, ac reuocet Monachos seu Regulares ex Monasterio seu Prioratu sibi subiecto, tum signum est, quod Prioratus iste seu Monasterium inferius non habeat proprium ac stabilem Conuentum; quia inferius Monaste-

rium pleno iure incorporatum sit Superiori; quod eo etiam signo cognoscetur, si Prioratus aut inferius Monasterium administrationem bonorum exerceat cum dependentia à Monasterio maiore; His positis circumstantiis, tam Monachi, quam Prior Conuentualis locum habebunt in Capitulo Monasterij principalis, vt etiam ad Abbatis electionem vocari debeant. Sin autem inferius Monasterium siue Prioratus habeat bonam omnino discreta, & proprium Conuentum à quo Prælatus eligatur, licet fortè confirmandus à Prælato superiore, iuxta c. cum dilectus 8. de consuet. tunc Monachi inferioris Monasterij non concurrent ad actus Capitulares Monasterij superioris. Imò fieri etiam potest, vt superius Monasterium ex speciali institutione seu fundatione, constituat Prælatum Monasterio inferiori, iuxta cit. c. cum dilectus, & tamen Monachi eius non concurrant ad electionem Abbatis superioris; si videl. nihilominus distinctum ipsi corpus seu Conuentum efficiant.

NOTANDVM III. Ad eod. iure cautum est, vt Monachus seu regularis Professus in duobus Monasterijs locum, aut ius suffragij non habeat, vt neque gratuita concessione ei referuari possit. Ita hic in textu huius c.

Sed difficultas est, cur hoc ius suffragij Monachis ad aliud monasterium translati, vel assumptis in prælaturam, referuari non possit, cum etiam cuilibet extraneæ personæ liberaliter concedi queat, vt constat ex c. scriptum 40. hoc tit. & aliis iuribus. Ad hæc quæst. si in terminis generalibus proponatur, num ius suffragij electiui personis extraneis, siue ijs qui è Collegio non sunt, liberaliter concedi possit, respondeo, esse distinguendum, ex doctrina Anton. hic n. 11. Abb. n. 2. Imolæ n. 3. Vel ius istud eligendi ex speciali gratia conceditur dignitati, vel personæ. Si dignitati, valet concessio; dummodo Superioris consensus & alia requisita interueniant; cum sit species quædam alienationis. Sin personæ; iterum distinguitur, vtrum id fiat Sede vacante, pro vna vice; & valet concessio; iuxta cit. c. scriptum. An verò non vacante Sede, & non valet concessio; quia præ se fert

fert tractatum futuræ electionis, quæ ante mortem Prælati reprobatur, argum. c. bonæ 36. hoc tit. & c. constitutis 11. de concess. præbendæ. Denique si concessio fiat personæ, non tantum pro vna vice, sed absolute & in perpetuum, seu ad vitam eius, tum consistere fortasse poterit, si Superioris consensus atque aliæ solemnitates adhibeantur; dummodò fiat modo possibili, & à sacris canonibus non reprobato. Cuiusmodi concessio hæc fuerat, vt Monachus in duobus monasteriis intitulatus, seu Capitularis existeret; quod sacris canonibus, & ecclesiasticæ traditioni repugnat.

Cæterum decisioni huius c. obstare videtur c. cum ecclesia, quod est 3. de causa possessionis & propriet. in quo cuiusdam Episcopi electio, ad quam alterius ecclesiæ clericus vocati non fuerunt, rescinditur, & clericus in pristinam quasi possessionem reducitur, postquam ostenderunt, ipsos trium immediate antecedentium Episcoporum electioni interfuisse, & vocem habuisse, tunc verò non vocatos, sed contemptos fuisse: ergo idem in hoc casu responderi debuit. Respondeo ex doctrina Gl. hic ver. quo iure, Anton. n. 6. Abb. n. 2. Casus vtriusque esse valde diuersos; Primò, quia in cit. c. 3. cumulabatur actio petitoria, cum possessorio: hic autem nulla fit mentio possessionis, aut spoliationis, credibile enim est, hanc fuisse primam electionem, post transiitum Abbatum duorum ad aliud Monasterium; sed agebatur hic actio confessoria, vt declararetur ipsis ius suffragij competere, & ideo contemptos esse, atque electionem rescindendam.

Secundò, Tametsi ponamus, Abbates illos fuisse in possessione electionis, quia aliquando vnà cum aliis fratribus Abbatem elegerant, tanquam ius habentes; tum verò vocatos non fuisse; tamen pro ipsis non ita pronunciaripotuisse, sicuti in casu cit. c. 3. pro clericis. Quia quando ius commune resistit possessioni, ea prodesse non debet possessori, nisi sit colorata, aut habeat præsumptionem pro se; prout videre licet apud Abb. in cit. c. 3. n. 2. Idque maximè locum habet in benefi-

cialibus; aut si agatur ad hoc, vt aliquis electus, aut promotus amoueat, seu electio rescindatur. Hic autem nullus fuit color, causa, siue titulus cohonestans possessionem: nam ea ipsa causa quæ allegabatur, fuit contraria iuri, atque impossibilis; ideoque eueruens penitus intentionem actoris. Imò etiam eueruens commoda possessionis: quandoquidem notorius aut iponte confessus defectus proprietatis elidit possessionem. At verò in casu cap. 3. possessio colorem, ac præsumptionis iuris ac tituli pro se habebat ex longissimi temporis decursu.

Tertiò, Quòd electio, quæ peracta est non vocato eo, qui erat in possessione iuris eligendi, rescindi debeat, id de bonæ fidei possessore intelligendum, non item de possessore malæ fidei, sicuti docent DD. in c. 3. vbi idem Abb. n. 53. Atqui clerici illi in casu eiusdem c. erant in possessione bonæ fidei, vt satis ex textu colligitur: Hi autem Abbates, si possessionem suffragij habuerunt, mala fide, & contra sanctorum canonum decreta eam naçti fuerant, vt ex suprà dictis constat.

CAPITVLVM XLVIII.

Ecclesia.

PARAPHRASIS.

Vacante ecclesia Rothomagensi, conuenientes Canonici ad electionem, in diuersas sententias & suffragia diuisi sunt: Nam quidam eorum in Thomam consenserunt, alij quidam in Cancellarium, cæteri singuli in certas alias personas vota sua direxerunt. Cùm autem controuersia hæc, seu discordia ad Honorium III. Pontificem delata esset, & multa coram eo proposita, repertum est in primis, quòd non maior pars Capitularium absolute loquendo, sed solum comparatione partium minorum, sua vota in Thomam contulerint. Deinde compertum, quòd post suffragiorum publicationem, & electionis tractatum, ad electionem processum non fuerit: Tametsi enim solemnitas deportationis